

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adreptulu la Redactiunea Viena, Landstrasse, Reisingergasse Nr. 3. unde sunt a se adresá si corespondintiele, ce primescu Redactiunea, administratiunea sau speditiunea; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetirile se facu cu pretiu seaditatu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa.

Ese de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Duminica, candu o còla intrèga, candu numai diumetate, a ceea dupa momentul impregiurailoru.

Pretiu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	7 fl. a. v.
" diumetate de anu	4 " " "
" patrariu " " " " "	2 " " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe anu intregu	15 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patrariu " " " " "	4 " " "

Numerulu acest'a, casì numerulu antaiu, se trimite tuturor ddloru intieliginti romani cunoscuti ai nostri.

Deci acei domni, cari n'au primitu nr. 1. sunt rogati a cercá la posta, unde lor vor gasi de securu, càci de aici s'a speditu in mai multe esemplarie, cu rogarea — ce o repetim — ca dd. loru sè binevoiesca a face diuariulu nostru cunoscutu cetitoriloru d'in pregiuru, si a luá a supra-le sarcin'a de colectanti.

Totodata incunoscintianu si pre domni d'in Logosiu, ce ni se adresara, cà noi am speditu nr. 1. catra toti domni intieliginti de acolo, si chiar si catra persoanele pre stimatè amintite de densii.

Viena 5/17 aprile.

Candu voimu a insirá evinemintele politice ce decursara d'in septemana trecuta pana acù, ni se infatisieza multime, care de care se recomanda mai multu, promitindu-ne urmari mai mari. Intr'adeveru popórele Europei si desclinitu celebra d'in partea orientala incepu epòca noua, mai buna séu mai rea de catu trecutulu, inca nu se póte prevedé, sperantia inse e pentru epòca mai buna, càci esperiintiele d'ia trecutulu, castigate cu pretiu atat de mare, nu potu fi nefructuosi de penitu venitoriu, càci a presumpsiunea acésta, ar insemná a denegá cà popóre au traitu si pana acum'a.

Vom incepe cu evinementulu ce pre noi ne intereséza mai d'apropé. Cetitorii nostri vor gasi in nr. acest'a parerea dietei Ungariei in cestiunea natiunalitatiloru. Nesmintitu va trebui sè marturisim cà desì acésta cestiune n'a ajunsu inca la stadiulu decisiunei, ca a innaintatu multu, fórte multu in comparatiune cu anulu 1861, pre candu se aflau si deputati de acei-a, cari si-permiteau a batjocori acésta cestiune, estimpu d'in contra recunosc cu totii cà e un'a d'intre cestiunile cele mai urgenti, de la a carei-a deslegare ferice aterna mare parte fericea venitoriulu Ungariei. In fati'a acestui faptu imbucuratori, ni vine sè credemu, cà se póte intemplá sè devina neadeverata assertiunea celor'a ce ni diceau: nu e data generatiunei presinti a ajunge acea di marètia, in care popórele Ungariei, inzestrate tóte cu indreptatire egale si in respectulu natiunalitatei, vor imbracá vestminte serbatoresci si dandu mana vor face impreuna serbatòrea cea mare, de la o margine a tiei pana la cea lalta, serbatòrea infratirei, care are sè urmeze in sinceritate deplina numai dupa indreptatire egale, càci intru intielesulu strinsu fratietate adevrata nu e cu potintia indreptatitu si neindreptatitu.

Majoritatea dietei presinti nesmintitu va avé pururé antea ochiloru importantia chiamarei ei, si nu va perde d'in vedere acea cercustantia cà daca ocaziunea d'acù va trece nefolosita, va fi póte cam cu greu a repeti: „candu ni se va mai dá ocaziune, vom fi drepti fatia cu natiunalitatile, precumu am fostu in 1848 fatia cu poporulu.“

Romanii, de securu, vor sci pretiu acésta situatiune si ustanele deputatoru lor, si desclinitu fie-care cercu

activitatea si tactulu deputatulu ce l'a trimisu.

Relatiunile intre Austria si Prussia pre di ce merge devinu totu mai incordate. Pana acù, ministrulu prusescu Bismark a cercatu indaru prin note diplomatice a gasi „casu de resbelu“ contra Austriei. La imputarile pentru inarmare, ce le fece cabinetulu imperatescu, acest'a i demustrà pre bine cà inarmarile cele mari se petrecu chiaru in Prussia. Austria, pentru a incungiurá resbelulu, poteá pre bine duce cestiunea antea senatulu confederatiunei nemtiesci, unde i se prevedé majoritatea. Dar diplomatulu prusescu cercà ai taiá si acésta cale, asternendu senatulu reform'a confederatiunei nemtiesci, tintindu la unu parlamentu esitu d'in alegeri directe.

Reform'a confederatiunei e necesitate sentita de natiunea nemtiesca intrèga, si in acésta cestiune liberalii Germaniei — pentru a nu se opune chiar trecutulu lor — vrendu nevrendu cauta sè se alature lui Bismark, desì sunt convinsi cà fapt'a acésta nu e in consonantia cu sentimintele lui, càci catu e de dragu lui Bismark de parlamentarismu, o scie lumea tóta d'in istoria sesiuniloru representantiei regatulu prusescu in anii d'in urma.

Germania scie cà scopulu lui Bismark e anessarea principatelor Schleswig si Holstein la Prussia, si cà propunerea pentru reforma e numai maniera, prin care cugeta cà si-va ajunge scopulu, formandu-si — póte — majoritate in confederatiune.

Scirile ce ni sosescu de preste Carpati d'in Romania marturisescu despre ordinea si liniscea ce domnesce in adunarile alegatoriloru de deputati, in cari se consulta parte despre persoanele ce se vor alege, parte despre cestiuni politice. Libertatea e nerestrinsa, si cetatianiloru nu li vine a abusá de ea, ei se sciu esprime cu demnitate, for' a-si sparge capetele, a si-smulge barbele s. a. ca la noi, fora ca milit'a se aiba lipsa a intreveni ca partitele sè nu se apropie de olalta. — Guvernulu a socotitu cà e tempulu bine venitu pentru infintiarea gardei natiunali, s'a impartitu arme la poporu. Acestu faptu senguru ar fi d'ajunsu pentru a dovedí cà guvernulu actualu si-implinesce missiunea cu consciintia, càci la d'in contra elu s'ar teme de poporu, n'ar dá arma in man'a poporulu.

De nu se va deslegá cestiunea de natiunalitate, scadá-va sentimentulu natiunale?

Cei ce denéga istoriei autoritatea d'a fi „maestr'a vietiei“ si „ochiulu lumii“, baséza parerea lor pre acea cercustantia, cà in istoria si in faptele ómeniloru nu se potu observá nisce regule permanenti casì in lumea fisica. In fisica, fiecarui faptu, miscamentu, i potemu prevedé resultatulu cu securitate; nu este inse asiè si in vietia ómeniloru, popóreloru, pentru cà omulu avendu vointia libera,

elu raspunde fie-carui evinementu cu resultatulu ce lui i place. Deci, dupa parerea lor, omulu ar trebui despoiatu de vointia libera, supusu cutarei sisteme permaninti ca faptele fisice, si numai atunci istoria trecutulu ar fi ochiulu venitoriulu.

D'in parte-ne credemu cà unele regule a le fisice, se potu observá pre bine in vietia popóreloru.

In fisica avemu de regula cumca cu catu batemu mai tare cutare metalu, cu atat'a e mai mare sunetulu ce ni lu da obieptulu lovitulu. Va sè dica, esiste proportiune intre puterea batatóre si sunetulu primitu.

In vietia popóreloru inca se observá acésta regula catu de minune. Istoria ni siervesce cu multime de documinte in asta privintia, incependu de la tempurile cele mai vechie, pana in dilele nostre. Cu catu a fostu cutare poporu mai apesatu, cu atat'a erá mai mare dorulu lui de libertate, si candu erumpeá a si-o castigá, eruptiunea lui erá cu atat'a mai potinte.

Spiretulu belicu traì in Roma numai pana ce cetatea erá amenintata de eleminte inimice in giurulu ei. Candu ea supuse pre toti, candu pentru ea nu mai existeá amenintiare, spiretulu belicu începú a scadá, facendu locu molitiunei. Era in fine perì, si atunci popórele subjugate si-eluptara nedependintia, càci cauta a se implini legea naturei, prin care actiunea poporulu romanu aveá se produca reactiunea celoru lalte popóre.

La introducerea crestinismulu in ea se aréta acésta lege. Scimu cà la tempulu seu o parte a Germaniei de pre la médiadi, a primitu religiunea romano-catolica in pace de la preoti misiunari; era pre unii nemti, mai alesu de pre la médiadi-nópte, intre cari gasim pre Sassoni, Carolu celu Mare i-a botezatu cu sil'a.

Preste siese secle, reformatiunea lui Luther, respunde lui Carolu celu Mare. Ea si-gasi aderinti mai alesu prin locurile, pre unde istoria ni spune cà cretinismulu s'a introdusu cu sil'a. Bine cà si alte cause si-vor fi avutu influintia lor. Principieloru crestine nu li s'a potutu detrage ce-va, càci sunt divine, prinsese radecline in convingere, resensulu dar' se referesce la procedur'a cum amórea d'apropelului se introduse cu spad'a. Legea naturei a lucratu, desì miscamentulu nu i se atribuiá ei.

In crestinarea Unguriloru sub Stefanu primulu rege alu Ungariei, avemu unu casu analogu. Dupa ce se cretinase o parte a magiariloru, alta parte se rescolà contra Domnitoriulu lor, pretindindu a li se lasá vechia religiune pagana si vechiele datine. Dar' regele devingendu rescol'a ii fece cu sil'a a primi religiunea crestina. Magiarii si mai tardu sub regele Andreu renoiru pretensiunea lor, spargendu beserice si maltratandu preoti.

Reformatiunea o primi numai o parte a natiunei magiare, cea lalta remase fidele beserice catolice. Eca unu resultatulu ce corespunde actiunei!

In evulu mai nou, veduramu natiunalitatea poporulu polonu amenintata pre fatia prin multime de medilòce. Le avemu in istorie si rezultatele acestoru medilòce: multimea incercariloru polone d'a scapá natiunalitatea lor de sub toratulu potintelui Imperatu alu Nordului. Suferintiele nu-i potura desnatiunalisá, ci li dederu numai privilegiu d'a dovedi catu de tare se alipescu de natiunalitatea lor. Credemu cà potemu afirmá cà Polonulu de asta-di — dupa ce a primitu lectiuni in scol'a suferintieloru — e mai multu natiunaliistu, de catu celu-a alu marelu Sobiecki.

Astfelu e firea omulu si firea popóreloru. Candu o idee, unu principiu salutariu a prinsu radecline, se entusiasma pentru elu, si entusiasmulu cresce in proportiunea pedecelor ce se opunu indeplinirei acelu principiu.

Intr'adeveru ni vine a crede cà noi Romanii n'am fi asta-di atatu de natiunaliisti, daca in trecutulu n'am fi gustatu atate suferintie, numai si numai pentru cà fuseramu Romani. Acestei cercustantie se póte atribui in parte entusiasmulu nostru natiunale, si elu si-are motivulu esistintiei sale.

Totu asiè va fi si pentru venitoriu, traganarea multamirei pretensiuniloru nostre natiunali, va contribui a ne indemná cu putere mai mare la staruintia pentru indreptatire egale, si vom starui purure in tóte formele, cu tóta vertutea, dar fiindu condusi de intieptiune, de esperiintia trecutulu, vom starui totdeuna prin medilòce morali, càci numai acestea ducu la scopu, desì de comunu ceva-si mai tardiu, dar cu atat'a mai securu.

Diet'a Ungariei.

Siedintia casei reprezentantiloru d'in 11 Aprile c. n.

Presiedintele: Szentiványi. Protocolulu lu duce cont. Ladislau Ráday, pre vorbitori i insémna N. Dimitrieviciu.

Dupa ce s'a cetitusi autenticatu protocolulu siedintiei trecute presiedintele anuncia, cà a primitu creditiunalele lui Alesandru Roman, alesu in Ceia-magiara, comitatulu Bihorulul, a lui Ionu Fejér, Ionu Boér, Fridericu Fehdenfeld, si Ludovicu Binder, pre cari le-a predatu comisiunii verificatorie, - mai departe, cà in tempulu d'in urma i s'au adresatu mai multe petitiuni, cari densulu le-a predatu comisiunii de petitiuni.

Dupa aceea trecendu la ordinea dilei, se verifica fara nici o observatiune Moise Berde, Ladislau Makray si Ionu Boér, era cont. Samuel Vass, Ion Fehér si Alesandru Romanu pre langa observatiunea, cà incontr'a lor se primescu inca petitiuni séu proteste, in tempu de 30 dile, incependu d'in diu'a alegerii. In urm'a unei petitiuni de nimicirea alegerii, ce s'a datu incontra lui Andreiu Pethe, cas'a otaresece investigatiune, insarcinandu-se cu acésta Ludovicu Papp. Alegerea lui Franciscu Sipos s'a casatu, dupa ce diet'a a incredintiatu cu cercetarea pre Andreiu Csidi, si acest'a in referat'a sa oficiala se pronuncia, cà alegatorii lui Franciscu Sipos, cari altcum au fostu in minoritate, au atacatu in apropiarea loculu de alegere pre alegatorii contracandidatulu Franciscu Pasztely, si i-au alungatu d'in loculu alegerii, impiedcandu-i in eserciarea dreptulu

face Ungariei, cari se baséza pe principie consarvative; asié d. e. nu se va dificultá, ca taverniculu sê se numésca „presiedintele“ séu „siefulu“ trebeloru interne, séu si altcum, si sê se dechiare „in tesc“ responsabile, sciti asié cum a fostu acestu demnitaru mare si mai nainte de 1848, si buna-óra cum a fostu d. Schmerling si cu colegii sei dupa conoscutul pré-naltu mesagiu din 1863; Asemenea nu se va dificultá, ca „judex curiae regiae“ sê se numésca „presiedintele“ séu „siefulu“ despartimentului de justitia, s. s. de alta parte, in cercurile partitei contelui Belcredi—in forma se permitu si se tinu de posibile concesioni multu mai insemnatóre, si a-si poté dice, cà aceste cercuri adi multu mai aprópe stau de programulu desfasuratu prin Bartal, decatú omenii cancelariei unguresci.

Sémna, ca cum conservativii unguresci s'ar ferí chiaru si de numele si forme democatece, pre candu conservativiloru de d'in cóce de Lait'a nu li pré-pasa de nume si de forme.

De aci poteti vedé cà — cam ce ne astépta in celu mai de aprópe venitoriu, de cumva in regiunile supreme nu s'ar intemplá curendu ceva-si stramutari in persóne, despre ce inse dupa cum stau adi referintiele, nu esiste nici catu prospectu.

In fine, inca un'a am sê ve spunu. Se dice, cumca dlu cancelariu de Mailatu ar fi cu mare atentiune a supr'a romaniloru si ar avé cele mai bune despusetiuni in privinti'a natiunalitatei nóstre. Ce va fi adeverulu, vom vedé la tempulu seu; deocamdata notánu cu placere si atatu-a, si ne-am bucurá se am avé indemnú a notá si despre taverniculu b. de Sennyei incai ceva-si asemenea. —

Pest'a in 10. Aprile: Atentiunea tuturor'a e indreptata asupr'a activitatii comisiunii pentru regularea afacerilor comune. „Corespondinti'a pestana“ ni spune, ce-va nou d'in activitatea acestei comisiunii si adeca cà subcomitetulu de 5 irasi a proiectatu in siedinti'a d'in 5 Aprile unu programu de desbatere, carele cuprinde urmatóriele 7 puncte: 1) Óre sê se face despre afacerile comuni proipte de lege detaiate, séu mai nainte sê se asiedie numai principiele si dupa primirea lor definitiva de ambe partile (dieta si guvernú) sê se incépa desbaterea speciala. 2) Sê se desemne in generalu obiectele resultatórie d'in afacerile comuni; mai departe. 3) obiectele acele sê se cercuscie unulu câte unulu. 4) Ce felu de pasi s'ar recere mai nainte de lucrarea acést'a detaiata in privinti'a a celor puncte, cari vor fi a se satorí prin invoirea imprumutata a partiloru interesate de d'in cóce si de d'in colo de Lait'a? 5) Sê se face unu planu in privinti'a modalitatii de dupa care se va purcede intru pertratatea obiectelor recunoscute de comune, precum si modulu coatingerii ce are sê se intemple spre acestu scopu între cele dóue párti (delegatiuni). 6) Óre modificatiunile de legi, cari dóra s'ar recere intru interesulu afacerilor comuni sê se desemne indata de acum séu numai dupa ce vor fi primite definitivu principiele amintite. — Dupa ce in adresa se promite, cà se vor amintí cu de amenuntulu motivele neprimirii diplomei d'in Optovre, ar trebui insirate tóte motivele, pentru cari diet'a nu poté primi diplom'a d'in optovre. Propusetiunea acést'a asupr'a programulu lucrariloru s'a primitu dupa

o desbatere scurta si neinsemnata cu unanimitate, aducandu-se totdeodata concludu cà desbaterile asupr'a afacerilor comuni se vor intemplá in sirulu prescrisu in programu.

Comisiunea de 12 — insarcinata cu elucrarea unui programu pentru alegerea si agendele diferiteloru comisiuni, si in specie celoru nóue, cari in urmare unui concludu a conferintelor partitei deakiane au a se esmite de càtra dieta; si adeca: 1) comisiunea pentru regularea afacerilor comune (comisiunea acést'a e si compusa si se afla in activitate). 2) pentru revisiunea legii electorali. 3) pentru revisiunea ordinii casei. 4) pentru codificarea legiloru. 5) pentru instructiunea publica. 6) pentru organizarea municipieloru. 7) pentru cestiunea natiunalitatiloru. 8) pentru interesele materiali si 9) pentru institutele publice — a decisu in siedinti'a d'in 5 Aprile, a proiectá fára intardiare o comisiune pentru revisiunea ordinii casei, alt'a pentru elucrarea unui proiectu de lege pentru cestiunea natiunalitatiloru si pentru regularea definitiva a referintelor între Ungari'a si Transilvani'a. In cele dóue comisiuni d'antáie sê se aléga câte 35 de membri. Mai departe s'a promisú inse de asta data munai in principiu alte 5 comisiuni pentru regularea municipieloru si comunelor, pentru codificare, pentru cultu si afacerile instructiunii publice, pentru economi'a natiunala si in fine pentru institutele publice (teatrulu, museulu, academi'a s. a.) Alegerea comisiuniloru acestor'a se va intemplá numai dupa ce se vor fi exprimatú toti membri casei, cà in cari comisiuni vreu a fi alesi. Tóte comisiunile trebuie sê aiba nainte ochiloru sistemulu ministeriului respundiatoriu.*)

Versietui in 9 Aprile n. 1866 (Osminta fatale de condeiu.) — Nu de multu se fece prin fóia d'in Vien'a „Zukunft“ grea imputatiune duoru eppi. serbi d'in Banatu, pentru cà densii consultati d'in partea guvernului ungurescu a supr'a intrebatiunei, daca s'ar poté si ur fi sê se intuduca limb'a magiara in scólele serbesci capitali? — se pronunsiara: cumca da, s'ar si poté si ar fi si de lipsa.

Deci acum spre scusarea eppului d'in Versietui unu omu ce i stá fórté aprópe, ése in fóia d'in Neoplanta „Napredak“ esplicandu intemplantia cestiunata in urmatoriulu chipu:

Eppulu Kengelatz in urm'a provocatiunei ce i s'a facutu d'in partea guvernului ungurescu a tinutu conferintie a supr'a acestui obiectu mai autaiu cu unii inteliginti civili mai distinsi; éra apoi si cu consistoriulu seu diecesanu, in cari conferintie s'a aflatu, cumca propunerea limbei magiare — cum am dice — d'in oportunitate ar fi de lipsa in scólele serbesci „capitali“. Episcopulu acum acum aveá sê se pronunsiara asié; inse d'in o sminta de condeiu a referintelui consistoriale in conceptulu hartiei catra guvernú se puse in locu de „scóle capitali“ „scóle natiunali“. Prin acést'a fatale sminta, carea chiaru si daca ar fi sminta, nu scusa ci inca si mai vertosu acusa pre dlu eppu. guvernulu ungu. are votulu formale alu ordinatului de Versietui pentru intruducerea limbei magiare in tóte scólele serbesci! — Óre nu si in Temisióra se va fi interplatú totu asemenea sminta de condeiu?! — Am avé mare interesu sê scimú, ce felu de respunsu se va fi

*) Desi tardiu, totu are insemnata ca insirandu comisiunile in multa chiaritate. Red.

datu inaltului guvernú ungurescu d'in partea episcopateloru romane? —

Romania.

Cu mare interesu si multa placere citimú in fóia rusésca „Golosa“ o opiniune precatu se póte de limpede si nepreocupata asupr'a cestiunei moldo-romane.

Reproducemú numai in estrasu fórté scurtu cuprinsulu acelui articulu.

Mai nainte de tóte se constatéza respicatu, precum-ca toti romanii intiepti si cinstiti cauta se dorésca si se sustina uniunea principateloru, si — numai cei nepriceputi, cei stricati séu amagiti potú sê o combata si sê lucre in contra-i: — se constatéza mai de parte, cumca Franci'a, Itali'a si Prusi'a de dupa principiele loru de statú — sunt si cauta sê fie pentru uniune; ins'a-si Angliti'a si Austri'a in fine, chiaru din respecte politece moderne, vor acceptá uniunea; numai Turci'a are ceva-si cuventu si póte sê fie in contra uniunei.

Rusi'a — dice citat'a fóia — póte se urme si ea postulatelor logice, dar ea are si interesele proprie, pre cari asemenea le póte sê le tina nainte ochiloru. — Rusi'a in trecutu se poté dice cà a fostu senger'a urditóre a ideei de emancipare si consolidare a principatelorú; deci astadi ar fi o gresielá nespusu de mare, daca ea, condusa de ceva-si interesu alu seu momentanu si precariu, d. e. de intentiunea de a-si recascigá partea perduta d'in Besarabi'a, s'ar alaturá Turciei, nemicindu-si tóte meritele trecutului. Prin acést'a Rusia de asta-di ar denegá si batjocóri politic'a celoru mai mari imperati ai ei, ar desavua croicele fapte a celoru mai renumiti generari ai ei, s'ar desface de solidaritate facia cu apusulu civilisatu si ar sustiné jugulu crestinismului d'in orientu — intru marirea gloriei lui Padisiah! —

In 14 aprile s. n. s'a inceputu la Bucuresci plebiscitulu pentru alegerea principelui Hohenzollern de Domnitoriu alu Romaniei. In decursu de siesedile alegerea principelui Carolu Ludovicu Hohenzollern de domnitoriu e finita in tiér'a intréga.

Unu telegramu d'in Bucuresci cu datulu 16 aprile ni spune: Jeri, 200 de individi atitiati de principele Mourussi si Rosnovanu se incercara la Jasi a provocá miscamentu separatisticu. Polit'a i-a imprasciatu si a alungatu pre Mourussi. Curundu dupa aceea, 200 de supusi rusesci, cari se baricadasera in cas'a lui Rosnovanu, renoira incercarea, dandu focu a supr'a trupelorú, cari respusera éra-si cu focu. Cu acést'a ocaziune remasera 12 morti si 16 raniti. Poporulu n'a participatu la miscare. D'in o publicatiune a guvernului se vede cà in fruntea rescolarei stá metropolitulu, boierulu Rosnovanu cari ambii devenira intemniati doi principi Moruti, cari impreuna cu consociiloru au fugitu catra Russia si fratii Aslan. Lacescu, directorulu postei rusesci, a cuventatu catra poporu in modu solenu. Regimentulu, care nemicú acestu miscamentu, e regimentu moldavanescu. Mai tóte orasiéle d'in Munteni'a si Moldavi'a intréga au votatu in unanimitate pentru principiele de Hohenzollern.

Ieri fu aici o adunare de mai multe mii de ómeni, in care Demetriu Ghica si Ioane Brateanu au vorbitu in favórea principelui de Hohenzollern. Cestu d'in urma recomendá pe principele casí pre unu protegiatu desclinitu alu Imperatului Napoleone. Se dice cà principele pe-

trece aci in Bucuresci, dar' deocamdata ascunsu.

RUSIA. D'in Petrupole cu datulu 16 aprile se insciintiéza: Candu Imperatulu, astadi la 4 óre dupa médiadi, finindu-si preumblarea in gradin'a de véra, voiá sê se suie in carutia, unu necunoscutu goli unu pistolu a supr'a Majestatei Sale. Imperatulu remase nevatemala. Criminalistulu fu prinsu, investigatiunea s'a inceputu.

FRANCIA. Diuariulu francescu inspiratu „Constitutionnel“ in nr. d'in 15 aprile aduce unu articulu mai lungu referitoriu la situatiunea presinte, mai cu séma in catu se atinge de Francia. N'ar fi de neci unu folosu — dice numitul diuariu — a tainú cumea Fuirop'a are sê se ascepte la o crise. Veri-ce resbelu póte atinge tiér'a prin pericu generale séu desclinitu. Periclele generali atingu pre popórele ce nu ieu parte la resbelu, si acést'a ar fi situatiunea Franciei in fati'a conflagratiunei ce ar erumpe între Austria si Prussia. Influintiele resbelului in Europa astadi devinu mai sentite — chiar si de popórele departate de loculu inimicitiloru — de cum erá in trecutu. Deci nu aterna de la guvernulu Imperatului d'a poté scuti Franci'a de partea ce i se vine d'in influintiele generali a le unui resbelu in Germania, chiar de ar fi si castigatu guvernulu veri-ce influintia legitima. Guvernulu a facutu despusetiuni a impededá resbelulu pretotindene si totdeun'a; dar' nimene in lume póte nemicú tóte patemele, a infrená ambitiu-nile. Imperatulu in cestiunea principatelorú n'a avutu altu dreptu, de catu cel'a de a dá sfatu. Elu n'a intardiatu a face acést'a, in modu loialu si cu zelú, a recomendatu tóte medilócele unei deslegari pacice.

Pentru a fi mai ascultatú, guvernulu a observatu in acést'a cestiune cea mai strinsa neutralitate. N'a partenitu neci Austriei neci Prusiei. Elu n'a vorbitu cestei d'in urma de catu in numele ordinii europene, a natiunalitei, si a intereselorú comune cari pretindu pace.

Cu atatu mai putienu a incuragiatu cutare cugetu de resbelu. Francia prin procedur'a sa n'a indreptatitu neci pre Austria neci pe Prusia a cugetá cumca cu inceperea inimicitiloru si-ar schimbá parerile de cele-a ce le-au avutu in conferienti'a de Londra, si cari se concéntra intr'aceea, ca cestiunea ducateloru sê nu turbure pacea europeana.

In acestu modu guvernulu a corepsunsu intereselorú paciei, intrebuintandu tóte pentru delaturerea resbelului, si-a asecuratu o pusetiune, ce jace inafara de confictu. Cu unu cuventu, candu va erumpe resbelulu, Franci'a va cautá sê suferé influintiele generali, dar n'ar fi espusa periculelorú desclinite, rezervate pentru poterile ce vor participá la resbelu. Aceste observatiuni simple sunt de ajunsu pentru a precepe cà frie'a d'in ceste doue dile d'in urma e esagerata.

Óre acestu resbelu e absolutu securu? Daca nisce simptome ni Paréta cà vine, sunt alte simptome nu de mai putiena insemnata cari aréta cà resbelului se punu pedeci, astfelu e cà ambele poterí se temu de responsabilitatea ce ar apesá acea parte, care ar incepe ataculu? Sê cugetánu si la multele nisuintie ale statelorú secundarie d'a impededá colisiunea; si la manifestarile pentru pace ce vinu de la adunari numeróse in Germania. Sê nu uitánu neci pasii ce le facu poterile mari pentru asecurarea paciei.